

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele
2010. október

AKTUÁLIS HÍREINK

Európai szimpózium az éjszakai égbolt védelméért

A Nemzetközi Csillagoségbolt Szövetség (International Dark-Sky Association - IDA) minden évben megrendezi európai regionális konferenciáját. Ebben az évben Szlovénia, Ausztria és Írország után hazánk kapta meg a rendezés jogát. Az éjszakai égbolt védelméért immár tizedszer rendezett konferenciát szeptember 2-4. között Kaposváron tartották.

A helyszín nem véletlen, hiszen az IDA által adományozott „Nemzetközi Sötét Égbolt Park” cím egyik első európai elnyerője a Zselici Csillagoségbolt-park a konferencia helyszín közvetlen közelében található. A konferencia érintette a fényszennyezéssel kapcsolatos összes területet: csillagászati, környezet- és természetvédelmi, biológiai, orvosi és világítástechnikai kérdésekre kaphattak választ a résztvevők az előadásokból. A konferencia jellegzetesen a szakemberek és aktivisták találkozója. A rendezvény interdiszciplináris jellege miatt eltérő területek szakemberei vitathatták meg ismereteiket a rendezvényen, ennek megfelelően az előadások könnyen érthetőek, a nem szakmabeliek számára is élvezhetőek voltak. A konferencia alkalmat adott arra, hogy hazánkban is felhívjuk a figyelmet a fényszennyezés problémájára.

A zavaró fények és így a fényszennyezés rohamos növekedésének visszaszorítására hazánkban is lépésekre lenne szükség. Ezzel ellentétben jelenleg még a közvilágításra vonatkozó szabályozás is hiányzik. Mint az Állami Számvevőszék 2010. augusztusi 1009. sorszámú jelentésében megállapítja „A feladatellátás egyes részletszabályait a közvilágításról szóló 11/1985. (XI. 30.) IpM rendelet tartalmazta, amelyet 2009. január 1- jétől hatályon kívül helyeztek. Az új, IpM. rendelet helyébe lépő jogszabályt 2009 végéig nem alkották meg. Mindezek következtében az önkormányzati közvilágítási feladat ellátásának módjáról, illetve részletszabályairól sem törvény, sem más jogszabály nem rendelkezik.” A jogszabály a mai napig nem készült el.

A teljes mértékű szabályozatlanság mellett még inkább fennáll annak a veszélye, hogy a sokszor túlméretezett fénykibocsátás miatt közpénzekből világítjuk meg a csillagos égboltot is. Ezen felül, ha nem születik olyan szabályozás, amely a pocsékoló, felesleges fényeket korlátozná, környezetünket is újabb káros hatások érik. A közeljövőben jelentős kockázatot jelent a LED fényforrások nem megfelelő elterjedése, mivel az erős kék színű fénykomponensük miatt az élővilágra gyakorolt hatásuk negatívabb és nagyobb fényszennyezést is okozhatnak.

Az elmúlt évtizedekben rohamosan csökkent azon területek mérete, ahonnan a csillagos égbolt, a Tejút zavaró fényektől mentesen látható. Az emberi települések és létesítmények növekedésével a fölösleges fénykibocsátás is egyre növekszik. Ennek az a következménye, hogy a csillagos égbolt látványa eltűnik, gyermekeink úgy nőnek fel, hogy nem ismerik sem a Tejutat, sem a Fiastyúkot. A csillagos égbolt az emberiség kulturális örökségének is része, az éjszakai ég látványát is meg kell óvnunk a jövő nemzedékei számára. Mindezekon túl nagyon sok faj él a természetben - például rovarok, madarak, denevérek - amelyeket zavar az ember által telepített mesterséges fényforrások által a természetbe kibocsátott fény. Ezek a tények is indokolták a Zselici Csillagoségbolt-park létrehozását, amelyet egy újabb hasonlóan védett terület követ: konferencia alkalmából terjesztették fel a Hortobágyi Csillagoségbolt-parkot az IDA-nak a cím hivatalos elnyeréséért.

Szíveslevelű hídőr a Nyugat-Dráva tájegységben

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának tagjai Mesterházy Attila és a Dráva Szövetség elnöke Toldi Miklós bejelentése alapján, 2010. szeptember 7-én bejárták a Görgeteg határában elhelyezkedő szántóföldön lévő mély, vízállásos területrészt. E mély területen korábban egy zárt, főként amerikai kőrís, továbbá mézgás éger borította erdőfolt alakult ki. Az erdőfoltot mintegy 2-3 éve letermelték, a tuskózás és tereprendezés is megtörtént. A 2010. év csapadékos időjárásának következtében a teljesen csupasz felszínű mélyedés feltelt vízzel. A kialakult vizes élőhelyen védett növényfajok is megjelentek: heverő iszapfű, tóalma, pocsolyalátonya, valamint a fokozottan védett szíveslevelű hídőr, melynek ez idáig egyetlen hazai előfordulása a Baláta-tó Természetvédelmi Területről volt ismert.

„Állatok Világnapja” Városi Verseny

Október 4-én 11 csapat vett részt a játékos versenyünkön. A résztvevők 4. osztályos tanulók voltak, köztük többen visszatérő gyerekek, vagy akik éppen most szerepeltek először ebben a játékban. A három fős csapatok közösen készítettek termésképeket, játszottak el jeleneteket az öreg tölgy életéből, melynek szerzői is ők voltak. Felismertek a tanulók mogyorós pele fészket, koponyákat, szarvasbogarat, lepkeaplót a szertári anyagból. Csoportosították a tölgyhöz kapcsolódó állatokat képekkel, kakukktójtást kerestek, képrejtvényt, betűrejtvényt fejtettek. Mágnes táblára kivetített képen az élőhelyükre felhelyezték az élőlények képeit. Minden csapat jól felkészült a megmérettetésre. Új ismeretekkel gazdagodtak a gyerekek, sok érdekességet megtudtak a gyakorlatok során. Ez a délelőtt mindenkinek sikert hozott. A tartalmas és élménygazdag program győztese a PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola csapata lett, a második helyen a Belvárosi Általános Iskola tanulói végeztek. A harmadik helyen Jókai Mór Általános Iskola csapata végzett. Ezúton szeretnénk megköszönni a felkészítő pedagógusok áldozatkész munkáját és az intézményvezetők segítségét, hogy lehetővé tették a tanulók és tanáraik részvételét a városi rendezvényünkön, valamint a szülők sokrétű segítségét. A versenyen készült fotók megtekinthetők a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság honlapján a Galéria menüpont alatt.

Vén fák ösvénye Bélaváron

Ez év nyarán, az ún. Kerékhegy természeti értékeit, tájtörténetét, valamint a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi célú erdőkezelését bemutató tanösvény létesült Bélaváron. A tanösvény, az FVM által „Az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló támogatások jogcímen” biztosított és az Igazgatóság által elnyert pályázati forrásból valósult meg.

A mintegy 2 kilométer hosszú útvonal bejárásának kezdetén a látogató a mára már megritkult Dél-dunántúli homoki bükkös társulás egyik utolsó fragmentumán haladhat keresztül, ahol a famatuzsálemek közt felfedezheti az egykori Dél-magyarországi határvédelmi rendszer védelmi berendezéseinek maradványait. A legnagyobb faegyedek mellmagasságban mért törzskerülete: bükk – 453 cm, 426 cm kislevelű hárs – 408 cm. Továbbhaladva az egykori bélavári községi legelő helyén díszlő kultúrfenyves rejtette látnivalók fedezhetők fel, úgymint az erdei tisztásként megbújó homoki gyepek foltok, vagy az egykori legelő emlékét őrző óriási erdei fenyő, amely 429 centiméteres mellmagassági kerületével fajának jelenleg ismert legnagyobb hazai példánya.

A természeti értékek nyújtotta látványon túl a látogató átfogó képet kaphat a Duna-Dráva Nemzeti Park saját vagyongazdálkodású erdeiben végzett természetvédelmi célú erdőkezeléséről, valamint megtekintheti Dél-Somogy talán leghangulatosabb pincesorát, ahol kis szerencsével „belekóstolhat” a helyiek vendégszeretetébe. A tanösvényhez kapcsolódóan 2010. őszén erdei pihenőhely és autós parkoló kialakítása van folyamatban, melynek fenntartását az Igazgatóság a helyi önkormányzattal közösen tervezi.

Pályázati felhívás - Európa Tanács Táj Díja

A Vidékfejlesztési Minisztérium, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Belügyminisztérium által létrehozott Európai Táj Egyezmény Nemzeti Koordinációs Bizottság pályázatot írt ki az Európa Tanács Táj Díjára történő felterjesztésre. A nemzeti szintű tájdíj pályázat a hazánkban 2008-ban hatályba lépett Európai Táj Egyezményrel összhangban került kiírásra.

A pályázaton helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, valamint társadalmi szervezetek vehetnek részt. Azok a szervezetek részesülnek díjazásban, amelyek olyan politikát vagy intézkedéseket valósítottak meg az érintett táj tervezésére, kezelésére, védelmére, amely tartósan hatékonynak bizonyult, és így példaként szolgálhat hazánk és Európa más országainak területi önkormányzatai számára.

A nemzeti szintű tájdíj pályázat célja, hogy az Európa Tanács 2011. évi tájdíj pályázatán az arra legérdemesebb és legesélyesebb pályamű vehessen részt hazánk képviseletében. A pályázat azonban messze túlmutat a magyarországi jelölt kiválasztásán. A 2008-ban meghirdetett első nemzeti tájdíj pályázaton bebizonyosodott, hogy az elmúlt években számos olyan tájvédelmi-tájfejlesztési program valósult meg hazánkban, amely példaként szolgálhat mindazok számára, akik tevékenységükkel a magyar tájak állapotát befolyásolják. A pályázati kiírás és űrlap letölthető a tájjegyzmény magyar nyelvű weboldaláról: (www.termeszetvedelem.hu/tajjegyzmeny). A pályázatok beadásának határideje: 2010. október 15.

Horvát és magyar diákok táboroztak a Dráva mellett

A nyár végén harminchét magyar és horvát gyermek kapott lehetőséget Drávaszentesen és Szentborábáson arra, hogy alaposabban megismerjék egymás kultúráját és a határmenti területek, a Duna-Dráva Nemzeti Park természeti értékeit. A tábor a Magyarország-Horvátország IPA - Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében valósult meg, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a horvát Zeleni Osijek szervezet együttműködésével. Az ötnapos táborban a természetismereti foglalkozások, környezeti nevelési programok kapták a hangsúlyt, de a nyelvi képzés is előtérbe került.

Pedagógus továbbképzés a Duna-Dráva Nemzeti Park Dráva Kapu Bemutatóközpontjában

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a Magyarország-Horvátország IPA - Határon Átnyúló Együttműködési Program (2007-2013), „Kétnyelvű környezeti nevelés a Dráva-medencében” című pályázat keretében kirándulással egybekötött továbbképzést tart pedagógusok számára Drávaszentesen, a Dráva Kapu Bemutatóközpontban. A kirándulással egybekötött továbbképzésen való részvétel ingyenes.

Az egész napos program során a résztvevők megismerkedhetnek a biológiai vízminőségvizsgálat részleteivel, betekintést nyerhetnek a térinformatikai megoldások használatába és megtanulhatják, hogy mindezeket hogyan lehet alkalmazni a természetismereti oktatásban. A helyszín a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Dráva Kapu Bemutatóközpontja lesz, ahol lehetőséget biztosítunk a Dráva természeti értékeit bemutató kiállítás és a régi magyar háziállatokat bemutató gazdaság megtekintésére is. A továbbképzés során a szervezők térítésmentes ebédet biztosítanak a résztvevők számára. A továbbképzésről részletes tájékoztatás és jelentkezési lap október 11-től elérhető a www.ddnp.hu honlapon.

Bemutatóhelyeink téli nyitva tartása

Pécs - Pintér-kert Arborétum

október 1-április 30.: munkanapokon H-Cs. 8.00-16.00, P: 8.00-14.00

Pécs - Tettyei Mésztufa-barlang

október 31 -ig - naponta 10.00-19.00

november 1 - március 14. - H-P: 11.00-16.00, Szo-V: 10.00-16.00

Abaligeti-barlang

október 16-március 14.: naponta 10.00-15.00

Denevérmúzeum - Abaliget

október 16-március 14.: naponta 10.00-15.00

Mohácsi Történelmi Emlékhely
október 24-ig naponta 9.00-18.00
október 25 - november 7-ig naponta 9.00-16.00
november 8-tól 2011. tavaszáig csak előzetes bejelentkezéssel látogatható

Kölked - Fehér Gólya Múzeum
szeptember 1 - április 30.: keddtől szombatig 10.00-16.00

Szársomlyó - szakvezetéses túrák
október 15-től előzetes bejelentkezéssel

PROGRAMOK

Éjszakai túrák a Zselici Csillagoségbolt-parkban

Járt már olyan helyen, ahol az éjszakai égbolton több ezer csillag tündököl? Láta már szabad szemmel a Tejutat? Ha nem, feltétlen látogasson el a Zselici Csillagoségbolt-parkba, ahol előzetes időpont egyeztetést követően bárkinek lehetősége nyílik mindezeket megcsodálni, csillagász kalauzolásával. Családok, baráti társaságok, osztályok, turistacsoportok és egyéni érdeklődők számára egyaránt ajánljuk éjszakai programunkat. A Zselicben a lakott területektől, városoktól távoli, világítás nélküli helyen olyan látvány tárul a túrázók elé, amilyen nemcsak Magyarországon, hanem egész Európa területén is ritkán adatik meg. Itt található Európa első Csillagoségbolt-parkja, mely 2009. november 6-án viselheti a megkülönböztető címet. Derült égbolt esetén az ismert csillagképek mellett a halványabb csillagok sokaságát, és a Tejutat is lehet látni. A programon a csillagos égbolt megfigyelése mellett számos érdekességet tudhatnak meg a résztvevők a fényszennyezésről, arról, hogy mi „hétköznapi” emberek mit tehetünk annak érdekében, hogy mindennapi tevékenységünkkel, a mesterséges világítással minél kevésbé zavarjuk a környezetünket.

A program több helyszínen is megtartható. A legkedveltebb megfigyelőpontok a Gólya-völgyi tavak, illetve a Hotel Kardosfa közelében találhatóak, a gyülekezőhelytől 2-3 km-es túrával érhetők el. A program időtartama: 3-4 óra

Részvételi díj: felnőtteknek: 800 Ft/fő, 18 éves korig: 600 Ft/fő. Minimális díj: 10.000 Ft

Fontos a szúnyogok és a kullancsok elleni védelem,
a kényelmes bakancs és az időjárásnak megfelelő túrafelszerelés megválasztása.
A programon mindenki saját felelősségére vesz részt!

Információ, bejelentkezés:

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság – Telefon: 30/377-3388, 30/326-9459

E-mail: evahorvath@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu

www.ddnp.hu

Szakvezetéses túrák a Szársomlyóra - október 15-ig garantált időpontokban

Ezúton tájékoztatjuk kedves túratársainkat, hogy 2010. október 15-től csak előzetes időpont-egyeztetést követően van lehetőség a Szársomlyó meglátogatására.

Magyarország legdélibb hegyvidékének – a Villányi-hegységnek – legmagasabb tömbje a Szársomlyó. Erőteljes kiemelkedése sajátos és igen eltérő mikroklímátikus viszonyokat hoz létre a déli és északi oldalon, szubmediterrán klímaterületein botanikai ritkaságok élnek. A hegyen 75 védett növényfajt találtak, közülük 7 faj kizárólag itt fordul elő hazánkban. Ide, a fokozottan védett Szársomlyó csúcsára indít a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság szakvezetéses túrát. Részvételi díj: felnőtt: 700 Ft/fő, 18 éves korig: 350 Ft/fő. Információ, bejelentkezés csoportoknak, egyéni turistáknak: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, telefon: 30/377-3388, 30/326-9459. E-mail: evahorvath@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu

Négy évszak a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzetben

természetfotós gyakorlat és fotópályázat

A Dél-Dunántúl közepén magasodó Mecsek hegység szubmediterrán éghajlatával, különleges növényeivel, állataival, barlangjaival, forrásaival, patakjaival a természet és túrakedvelők elsőszámú célpontja. A 2009-ben védetté nyilvánított Nyugat-Mecsek erdeibe szervezett programon a természet és a fényképezés iránt érdeklődő résztvevőknek lehetőségük nyílik gyakorlott természetfotós segítségével szebbnél szebb fényképeket készíteni. A programsorozat egyben verseny is lesz, ahol a legjobban sikerült fényképek alkotói jutalomban részesülnek, illetve alkotásaikat a nagyközönség is megtekintheti majd, egy fotókiállítás keretében.

A programsorozat következő állomása június 26-án lesz, a fotózandó témák: turbánliliom, farkasölő sisakvirág (virágzásuk nagymértékben függ az időjárástól!). A program helyszíne a Misina-Tubes térsége lesz, maximális csoportlétszám 20 fő, előzetes jelentkezés szükséges! Az időpontról és a találkozás pontos helyéről a túra előtt néhány nappal kapnak értesítést a jelentkezők, a részvételi díj: 2000 Ft személyenként.

A programsorozat részét képezi az a fotópályázat, melyen bárki indulhat, aki legalább egy természetfotós gyakorlaton részt vett. Pályázati feltételek: minden szerző a természetfotós gyakorlatokon készült, alkalmanként maximum 5 darab felvétellel indulhat a pályázaton (tehát, ha valaki mind a négy programon jelen volt, akkor összesen $4 \times 5 = 20$ fotóval), a képek témája kötetlen. A pályázatokat szakértőkből álló zsűri bírálja el, a legjobb felvételek alkotóinak jutalma művészi fotóalbum lesz. Ezen kívül, a legszebb fényképekből fotókiállítást szervezünk Pécsen 2010 decemberében. A képeket minimum 5 megapixel felbontásban, e-mailben várjuk. Beküldési cím: mecsekfoto@freemail.hu. A pályamunkákat CD-n is be lehet küldeni a következő címre: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság 7625 Pécs, Tettye tér 9.

Nevezési lap, illetve részletes kiírás, mely tartalmazza a képek elnevezésének követelményeit és további praktikus információkat, 2010 októberétől lesz elérhető a www.ddnp.hu honlapon. Beküldési határidő: 2010. november 12., péntek. Jó túrázást, szép fényeket, eredményes felkészülést kívánnak a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai!

Információ, jelentkezés: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, telefon: 30/377-3388, 30/326-9459. E-mail: komlos@ddnp.kvvm.hu, evahorvath@ddnp.kvvm.hu

Az Ében Fafúvós Egyesület kamarakonzertje a Tettyei Mésztufa-barlangban

A Pécsen található Tettyei Mésztufa-barlang október 26-án 18:00 órai kezdettel ismét zenei program helyszíne lesz, az Ében Fafúvós Egyesület tagjai kamarakonzerttel várják a közönséget. Az Ében Fafúvós Egyesület tagjai tíz éve muzsikálnak együtt: 2000. szeptemberében alig több mint tíz ember összeült a Szent Mór Iskolaközpontban, hogy közösen, jókedvűen igényes komolyzenét játsszanak. Rövid idő elteltével kiderült, hogy továbblépni csak intézményes formában lehet, ezért 2002. júniusában létrehozták az Ében Fafúvós Egyesületet. Tíz évvel ezelőtt még csak fuvolák, klarinétok és egy fagott volt a zenekar felállása. Az évek során ez kibővült alt fuvolával, oboával, basszusklarinéttal, ütőhangszerekkel és billentyűvel. Ráadásul az egyesület létszáma mára megközelíti az ötvenet. 2005-ben megalakult az utánpótlás zenekar is, ezzel szakmai szempontból nagyot lépett előre az Egyesület, mert a megtanulandó anyagot így differenciálni lehet. Az egyesületen belül kialakultak kisebb kamaracsoportok is, amelyek baráti és családi kötődést is hordoznak magukban. Az Ében Fafúvós Egyesület tagjai a kamarakonzerten klasszikus szerzők műveit adják elő az este folyamán a barlang Sárkányos termében. Zenekar vezető: May Viktória. Részvételi díj: a barlangi belépő ára. A barlang korlátozott befogadóképessége miatt a programon való részvételhez előzetes bejelentkezés ajánlott! Telefon: 30/580-3424, 72/211-830 (10:00 és 17:00 között)

Internet: www.barlangpecs.hu

Ahol a Mura és a Dráva találkozik - jelvénygyűjtő túra

Az október 30-án szombaton induló jelvénygyűjtő túrán Őrtilos környékének természeti és történelmi értékeivel ismerkedhetnek a résztvevők. Megtekinjük a Mura-Dráva folyók összefolyását, a Dráva-árteret, a Fesztungot, az 1848-as emlékművet. A vasútállomástól a kis bányatóig vezető tanösvényen megismerhetjük a Dráva folyó és az ártér páratlan élővilágát. A Festung (erőd) a XIX. században használt német hadinyelv alapján kapta nevét. A valóságban egy ütegállás volt itt a Szabadságharc idején, melyet Perczel Mór építtetett a drávai átkelők védelmére. Így a névadás inkább arra a hősiest tette emlékeztet, melyet egy maroknyi honvéd vitt véghez, akik a legenda szerint feltartóztatták Jellasics horvát bán seregeinek átkelését 1848 szeptemberében. A

Szentmihályhegyről pazar panoráma tárul elénk az itt találkozó Mura és Dráva árterére, ligetes erdőire, messze el lehet látni Horvátország belsejébe. A hegy nevezetessége az XVIII. század második felében épült kápolna.
Helyszín: Őrtilos-Szentmihályhegy, Három Sárkány Fogadó, a túra 10:00 órakor indul (a gyülekezés: 9:45-kor lesz). GPS: N46°17,900' E16°53,399'. A túra hossza 6 km, időtartama 3 óra. Részvételi díj: 400 Ft/fő. Információ, bejelentkezés csoportoknak: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, telefon: 30/377-3388, 30/326-9459. E-mail: evahorvath@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Turisztikai és Közkapcsolati Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: 72/518-221, 72/518-222
E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.